

Medierne kan blive bedre til at nedbryde fordomme om psykisk sygdom

Mere end ni ud af ti personer, der har eller har haft en psykisk sygdom, mener, at mediernes måde at omtale psykisk sygdom på er medvirkende til at bekræfte fordomme overfor personer med psykiske lidelser. Det viser en ny undersøgelse. Undersøgelsen viser også, at halvdelen af de adspurgte føler, at medierne stempler dem, mens lige så mange fortæller, at de bliver triste af mediernes negative fokus på psykisk sygdom. Det viser en rundspørge blandt 1.235 personer, der har eller har haft en psykisk sygdom, foretaget for EN AF OS-kampagnen.

Mediernes dækning af psykisk sygdom er ikke neutral. Det mener i hvert fald næsten 65 pct. af de 1.235 adspurgte personer, der har eller har haft en psykisk sygdom, i en ny undersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen. Og den negative omtale påvirker de adspurgte. Mere end ni ud af ti af de adspurgte personer svarer, at mediernes måde at omtale psykisk sygdom på er medvirkende til at bekræfte fordomme overfor personer med psykiske lidelser, og halvdelen af de adspurgte føler, at medierne stempler dem, mens næsten lige så mange fortæller, at de bliver triste af mediernes negative fokus på psykisk sygdom. Det er skræmmende tal, mener formand for Dansk Psykiatrisk Selskab, Thomas Middelboe:

”Tallene overrasker mig ikke, for vi har længe været opmærksomme på, at mediernes dækning af psykisk sygdom har en selvforstærkende virkning. Hvis vi gerne vil bekæmpe fordomme og diskrimination, så bliver vi nødt til også at fremhæve de gode historier. Men hvis fordommene om psykisk sygdom gang på gang bliver bekræftet i medierne, har personer, der måske i dag er velbehandlede for en psykisk sygdom, ikke lyst til at gå ud og fortælle deres egen positive historie om at leve med en psykisk sygdom. Tværtimod føler de sig stemplede pga. deres diagnose, stikker hovedet i busken og oplever en opdeling i ‘dem’, de psykisk syge, og ‘os’, de normale. Historier i medierne har derfor stor betydning for, hvordan mennesker, der har eller har haft en psykisk sygdom, oplever at blive mødt af andre,” siger Thomas Middelboe, formand for Dansk Psykiatrisk Selskab.

Vold sælger aviser

De adspurgtes følelse af, at medierne skriver negativt om psykisk sygdom, bakkes op af en undersøgelse foretaget for EN AF OS-kampagnen af KORA. Undersøgelsen har gennemgået avisartikler over en tre måneders periode, og den viser, at 62 pct. af omtalen af personer med psykiske lidelser er negativ, og at mere end halvdelen af de negative historier omhandler kriminalitet. Og netop denne kobling mellem psykisk sygdom og kriminalitet påvirker de adspurgte i undersøgelsen. Næsten halvdelen svarer, at de føler sig stemplede af disse historier, fordi de selv har eller har haft en psykisk lidelse. Og mediernes fokus på kriminalitet udgør et stort problem, siger projektleder for EN AF OS-kampagnen, Johanne Bratbo:

”Det er klart en udfordring, at medierne så ofte vælger en sensationspræget vinkel, når en person med en psykiatrisk diagnose har været involveret i kriminalitet. Historierne citeres så bredt i medierne, at befolkningen let kan få det indtryk, at omfanget er langt større end der reelt er tale om. Det gælder særligt i forhold til situationer, hvor personer med skizofreni er involveret, fordi de meget dramatiske fremstillinger

uimodsagt kan vedligeholde manges forestilling om, at alle med skizofreni er farlige, at de lider af en personlighedsspaltning og aldrig kan blive raske”, siger Johanne Bratbo, projektleder for EN AF OS-kampagnen.

Hun understreger også mediernes vigtige betydning for befolkningens opfattelse af personer, der har en psykisk sygdom:

”Mange mennesker får en stor del af deres viden om psykisk sygdom fra medierne, og journalister og redaktører har derfor selvstændigt mulighed for at bidrage positivt til at nedbryde fordomme og myter ved at nuancere mediebilledet med fortællinger om personer med psykiske lidelser der lever ’almindelige’ liv trods deres sygdomsperioder eller som er blevet raske. Som vi kan se i undersøgelsen, påvirker mediernes historier personer, der har eller har haft en psykisk sygdom, og vores erfaring siger os, at stigmatiseringen kan være med til at føre til social isolation og ensomhed. Vores håb med Landskampagnen EN AF OS er, at myter og fordomme kan erstattes af fakta, og at medierne overvejer etikken, når de vælger vinklingen på en svær begivenhed, hvor en person med en psykisk lidelse er involveret”, siger Johanne Bratbo, projektleder for EN AF OS-kampagnen.

Johanne Bratbo understreger dog afslutningsvist, at hun oplever en ændring i flere journalisters holdning:

”Imens vi har kørt EN AF OS-kampagnen, har vi oplevet en stigning i journalister, der ønsker at skrive om personer, der har eller har haft en psykisk sygdom, på en mere nuanceret måde. Forhåbentligt spreder denne tendens sig til hele medielandskabet”, Johanne Bratbo, projektleder for EN AF OS-kampagnen.

EN AF OS-kampagnen vil frem til 2015 sætte fokus på afstigmatiseringen af psykisk sygdom. Kampagnen er iværksat af en række partnere, der omfatter Sundhedsstyrelsen, Danske Regioner, regionerne, KL, Socialministeriet, PsykiatriFonden, PsykiatriNetværket og TrygFonden.

Kontaktinfo:

- Johanne Bratbo, projektleder for EN AF OS-kampagnen, tlf. 35 47 57 47 og mobil 40 89 27 29 eller mail: jb@en-af-os.dk
- Thomas Middelboe, formand for Dansk Psykiatrisk Selskab og ledende overlæge, tlf. 29 26 63 97 eller mail: thomas.middelboe@regionh.dk.

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i august 2013 blandt 1.235 personer, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Hvordan oplever du, at medierne i almindelighed skriver om /omtaler psykisk sygdom?		
	Besvarelser Procent	Besvarelser Antal

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Positivt.	4,7%	58
Neutralt.	22,6%	279
Negativt.	64,3%	794
Ved ikke.	8,4%	104
<i>Besvaret spørgsmål</i>		1235

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i august 2013 blandt 1.235 personer, der har eller har haft en psykisk sygdom:

En undersøgelse foretaget af EN AF OS om mediedækningen af psykisk sygdom viser, at historier om personer med psykisk sygdom der begår personfarlig kriminalitet (f.eks. vold og overgreb) ofte citeres, så de fylder uforholdsmæssigt meget i forhold til andre temaer om psykisk sygdom. Vi vil gerne have din melding på, hvordan mediernes omtale påvirker dig som person? (Vælg gerne flere svar)

	Besvarelser Procent	Besvarelser Antal
Jeg føler, at det stempler mig.	51,5%	627
Jeg bliver påvirket stemningsmæssigt.	33,2%	404
Jeg bliver vred.	36,2%	441
Jeg bliver trist.	44,7%	545
Jeg er ligeglad.	4,8%	58
Jeg trækker på skuldrene af medierne.	16,5%	201
Jeg får lyst til at reagere og komme i tale med medierne.	31,4%	383
Ved ikke.	4,4%	53
Andet.		109
<i>Besvaret spørgsmål</i>		1218

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i august 2013 blandt 1.235 personer, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Hvordan påvirker det dig, når du læser eller ser historier i medierne om personer med psykiske lidelser, som har været indblandet i kriminalitet? (Vælg gerne flere svar)		
	Besvarelser Procent	Besvarelser Antal
Jeg føler ikke, at det har noget med mig at gøre.	33,3%	402
Jeg føler at det også stempler mig, fordi jeg selv har/har haft en psykisk lidelse.	40,7%	492
Jeg skjuler mine symptomer for omverdenen.	20,8%	251
Jeg bliver påvirket stemningsmæssigt.	26,1%	315
Jeg bliver vred.	21,8%	263
Jeg bliver trist.	35,3%	427
Jeg er ligeglad.	3,3%	40
Jeg trækker på skuldrene af medierne.	9,9%	120
Jeg får lyst til at reagere og komme i tale med medierne.	17,6%	213
Ved ikke.	3,3%	40
Andet		81
	<i>Besvaret spørgsmål</i>	<i>1208</i>

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom!

Panelundersøgelse foretaget af EN AF OS-kampagnen i august 2013 blandt 1.235 personer, der har eller har haft en psykisk sygdom:

Mener du, at mediernes måde at omtale psykisk sygdom på er medvirkende til at bekræfte fordomme overfor personer med psykiske lidelser?		
	Besvarelser Procent	Besvarelser Antal
I høj grad.	49,8%	601
I nogen grad.	40,9%	494
I mindre grad.	5,6%	68
Slet ikke	1,5%	18
Ved ikke.	2,2%	26
<i>Besvaret spørgsmål</i>		1207